

Finlandia

Prawa podstawowe - Finlandia

Sądy krajowe

Krajowe instytucje ochrony praw człowieka

Rzecznik praw obywatelskich

Wyspecjalizowane organy ochrony praw człowieka

Inne

Sądy krajowe

Sądy rejonowe rozpatrują sprawy karne, cywilne oraz sprawy nieprocesowe. Orzeczenia sądu pierwszej instancji mogą zwykle zostać przedłożone do rozpatrzenia przez sąd wyższej instancji. Od orzeczenia wydanego przez sąd rejonowy można odwołać się do sądu apelacyjnego. Orzeczenie wydane przez sąd apelacyjny może z kolei zostać zaskarżone do Sądu Najwyższego, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził zgodę na wniesienie środka zaskarżenia.

Sądy administracyjne rozpoznają odwołania od decyzji wydanych przez organy administracji. Orzeczenie wydane przez sąd administracyjny można zaskarżyć do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Sądy szczególne to: sąd gospodarczy, sąd pracy (*työtuomioistuin*), sąd ds. ubezpieczeń (*vakuutusoikey*) oraz Trybunał Stanu (*valtakunnaoikeus*).

Dane kontaktowe sądów można znaleźć na następujących stronach internetowych:

<https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index.html>

<https://oikeus.fi/en/index/yhteystiedot.html>

Krajowe instytucje ochrony praw człowieka

Na początku 2012 r. pod auspicjami Biura Parlamentarnego Rzecznika Praw Obywatelskich zostało utworzone niezależne i funkcjonalnie autonomiczne Centrum Praw Człowieka (*Ihmisoikeuskeskus*). Rolą Centrum Praw Człowieka jest rozpowszechnianie informacji, propagowanie edukacji, szkoleń, badań i współpracy w dziedzinie praw podstawowych i praw człowieka. Centrum przygotowuje sprawozdania na temat wdrażania praw podstawowych i praw człowieka, a także podejmuje inicjatywy i wydaje oświadczenia w celu upowszechniania tych praw. Centrum Praw Człowieka uczestniczy w międzynarodowych działaniach upowszechniających prawa podstawowe i prawa człowieka. Centrum nie rozpatruje skarg ani innych indywidualnych spraw, które wchodzą w zakres kompetencji sądów wyższych instancji.

Rzecznik Praw Obywatelskich

Parlamentarny Rzecznik Praw Obywatelskich (*Eduskunnan oikeusasiamies*)

Z Parlamentarnym Rzecznikiem Praw Obywatelskich można się skontaktować w przypadku podejrzenia, że organy administracji lub urzędnicy działają niezgodnie z prawem lub nie wypełniają swoich obowiązków. Przykładowo niezgodne z prawem jest naruszanie praw podstawowych. Skargę do Parlamentarnego Rzecznika Praw Obywatelskich może wnieść każda osoba. Skarga może odnosić się do kwestii dotyczącej skarżącego, ale można również złożyć skargę w imieniu innej osoby lub wspólnie z innymi osobami. Rzecznik bada skargę, jeżeli istnieją powody, aby przypuszczać, że organy działały niezgodnie z prawem. Skargi są rozpatrywane bezpłatnie. W ramach prowadzonego dochodzenia Parlamentarny Rzecznik Praw Obywatelskich przesłuchuje osobę lub organ, którego dotyczy skarga. Ponadto wymaga on od różnych organów składania raportów i sprawozdań i może w razie potrzeby zarządzić, aby pracownicy biura przeprowadzili dochodzenie. Skargi są rozpatrywane bezpłatnie.

Parlamentarny Rzecznik Praw Obywatelskich może – jako najbardziej dolegliwy środek spośród tych, do których stosowania jest uprawniony – wszcząć postępowanie karne dotyczące przestępstwa nadużycia władzy. Alternatywnie rzecznik może wydać urzędową naganę skierowaną do danego urzędnika. W większości przypadków wydaje on opinię na temat wystąpienia zaniedbań w danej procedurze lub przesłanek uznania procedury za niezgodną z prawem. W tych sytuacjach rzecznik wystosowuje przypomnienie dotyczące przebiegu prawidłowej procedury. Parlamentarny Rzecznik Praw Obywatelskich może również zgłosić wniosek o usunięcie nieprawidłowości i zwrócić uwagę Rady Stanu na stwierdzone przez niego uchybienia w przepisach prawnych.

Biuro Parlamentarnego Rzecznika Praw Obywatelskich

Ulica: Arkadiankatu 3, Helsinki
Adres pocztowy: 00102 Parliament

Strona internetowa: <https://www.oikeusasiamies.fi/fi/> />

Telefon: (09)*4321

Faks: (09) 432 2268

E-mail: eoakirjaamo@eduskunta.fi

Kanclerz Sprawiedliwości (Valtioneuvoston oikeuskansleri)

Z Kanclerzem Sprawiedliwości można skontaktować się w kwestii dotyczącej bezpośrednio skarżącego lub w każdej innej kwestii, jeżeli skarżący uważa, że organy administracji, urzędnicy lub inne osoby lub organy pełniące funkcje publiczne działały w sposób nieprawidłowy lub zaniedbały swoje obowiązki albo, w przypadku gdy tak uczynił członek palestry. Ponadto każdy, kto uważa, że nie przestrzega się praw podstawowych lub praw człowieka zagwarantowanych w konstytucji, może zwrócić się do Kanclerza Sprawiedliwości. Odpowiednio przeszkoleni prawnicy rozpatrują skargi i uzyskują wszelkie niezbędne dokumenty uzupełniające. Skarżący ma zazwyczaj możliwość ustosunkowania się do odpowiedzi strony przeciwnej. Otrzymuje on pisemną decyzję pocztą. Skarżący nie ponosi opłat z tytułu czynności wykonywanych przez Urząd Kanclerza Sprawiedliwości.

Jeśli okaże się, że przeprowadzone procedury były niezgodne z prawem lub nieprawidłowe, Kanclerz Sprawiedliwości może udzielić urzędnikowi nagany lub instrukcji, jak przeprowadzić prawidłowe postępowanie w przyszłości. W poważniejszych przypadkach, może on nakazać wszczęcie postępowania karnego przeciwko urzędnikowi. Kanclerz Sprawiedliwości, o ile uzna to za konieczne, ma prawo do zaproponowania zmiany przepisów lub instrukcji, uchylenia orzeczenia sądowego lub zastosowania innego nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Dochodzenie przeprowadzone przez Kanclerza Sprawiedliwości może samo w sobie doprowadzić do skorygowania przez organ lub urzędnika ich własnego błędu.

Urząd Kanclerza Sprawiedliwości

Ulica: Snellmaninkatu 1, HELSINKI
Adres pocztowy: PL 20, 00023 VALTIONEUVOSTO

Strona internetowa: <https://www.okv.fi/fi/>

Telefon: (09) 16001

Faks (09) 160 23975

Rejestr: (09) 160 23950

E-mail: kirjaamo@okv.fi

Informacja: (09) 160 23955

E-mail: tiedotus@okv.fi

Wyspecjalizowane organy ochrony praw człowieka

Rzecznik Praw Dziecka (Lapsiasiavaltutettu)

Prawo określa następujące obowiązki Rzecznika Praw Dziecka:

- monitorowanie interesu dzieci i młodzieży, a także realizacja ich praw;
- wpływanie na decydentów przy podejmowaniu przez nich decyzji, tak aby uwzględniali dobro dziecka;
- utrzymywanie kontaktów z dziećmi i młodzieżą oraz przekazywanie decydentom uzyskanych od nich informacji;
- przekazywanie specjalistom pracującym z dziećmi, organom administracji oraz społeczeństwu informacji dotyczących dzieci;
- rozwijanie współpracy między podmiotami odpowiedzialnymi za politykę dotyczącą dzieci;
- rozpowszechnianie Konwencji ONZ o prawach dziecka.

Biuro Rzecznika Praw Dziecka

Vaasankatu 2
40100 Jyväskylä

E-mail: [✉ lapsiasiavaltuutettu@stm.fi](mailto:lapsiasiavaltuutettu@stm.fi)

Faks: (014) 337 4248

Strona internetowa: [✉ http://www.lapsiasia.fi/](http://www.lapsiasia.fi/)

Organ ds. równości

Rzecznik ds. Równości (Tasa-arvovaltuutettu)

Rzecznik ds. Równości jest odpowiedzialny za: nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy o równym traktowaniu kobiet i mężczyzn oraz nad przestrzeganiem zakazu dyskryminacji oraz publikacji ogłoszeń o pracę o charakterze dyskryminującym, w szczególności: rozpowszechnianie celów ustawy za pomocą inicjatyw, porad i wytycznych, dostarczanie informacji o ustawie o równym traktowaniu kobiet i mężczyzn i jej stosowaniu; oraz monitorowanie realizacji zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w różnych obszarach społecznych. Ponadto Rzecznik ds. Równości nadzoruje realizację ochrony praw mniejszości przed dyskryminacją ze względu na płeć.

Biuro Rzecznika ds. Równości

Adres pocztowy: PL 33, 00023 Valtioneuvosto
Ulica: Meritullinkatu 1, 00170 Helsinki

Konsultacje telefoniczne: (09) 1607 3248 (poniedziałek – czwartek w godz. 9 – 11 i 13 – 15, piątek w godz. 9 – 12)

Rejestr: Tel. (09)1607 4427

E-mail: [✉ tasa-arvo@stm.fi](mailto:tasa-arvo@stm.fi)

Faks: (09) 1607 4582

Strona internetowa: [✉ https://www.tasa-arvo.fi](https://www.tasa-arvo.fi)

Rzecznik Praw Mniejszości (Vähemmistövaltuutettu)

Podstawowym zadaniem Rzecznika Praw Mniejszości jest poprawa pozycji oraz zwiększenie równości i ochrony prawnej mniejszości etnicznych i cudzoziemców oraz upowszechnianie dobrych stosunków etnicznych w Finlandii. Rzecznik działa również jako krajowy sprawozdawca w zakresie handlu ludźmi. W przypadku doświadczenia dyskryminacji na tle etnicznym bądź zauważenia takich zachowań istnieje możliwość skontaktowania się z Rzecznikiem.

W przypadkach dyskryminacji Rzecznik Praw Mniejszości może:

- zaoferować doradztwo i wytyczne, wystosować zalecenia lub podejmować inicjatywy w celu zapewnienia, by dyskryminacja nie była kontynuowana lub się nie powtórzyła;
- podjąć działania zmierzające do osiągnięcia pojednania między stronami;
- zwrócić się do organu lub przedsiębiorcy podejrzewanego o stosowanie dyskryminacji w celu przedstawienia wyjaśnienia;
- nałożyć okresową karę pieniężną, jeżeli organ lub osoba podejrzewana o dyskryminację nie udziela niezbędnych wyjaśnień;
- skierować sprawę do finlandzkiego organu zajmującego się sprawami dotyczącymi dyskryminacji lub pomóc w jej skierowaniu.

Urząd Rzecznika Praw Mniejszości

Ulica: Mikonkatu 25, Helsinki
Adres pocztowy: PL 26, 00023 VALTIONEUVOSTO

Numer działu obsługi klienta: 071 878 8666, dni robocze 10-12

Centrala: 071 878 0171

E-mail: [✉ ofm@ofm.fi](mailto:ofm@ofm.fi)

Strona internetowa: [✉ https://www.syrjinta.fi/](https://www.syrjinta.fi/)

Organ ds. ochrony danych

Urząd Rzecznika Ochrony Danych (Tietosuojavaltuutetun toimisto)

Rzecznik Ochrony Danych jest odpowiedzialny za dokonywanie przeglądu i rozstrzyganie spraw dotyczących wykorzystywania danych osobowych i informacji kredytowych zgodnie z przepisami ustawy o ochronie danych osobowych oraz ustawy o informacjach kredytowych, jak i wykonywanie innych obowiązków wynikających ze wspomnianych aktów prawnych. Rzecznik Ochrony Danych jest również odpowiedzialny za monitorowanie zmian w zakresie wykorzystywania danych osobowych i informacji kredytowych, a w razie potrzeby za podjęcie interwencji. Ponadto Rzecznik Ochrony Danych informuje opinię publiczną o sprawach związanych z danymi osobowymi i informacjami kredytowymi oraz uczestniczy w międzynarodowej współpracy dotyczącej wykorzystywania danych osobowych. (ustawa o Radzie Ochrony Danych i Rzeczniku Ochrony Danych z dnia 27.5.1994 nr 389)

Oświadczenia Rzecznika Ochrony Danych zawierające wskazówki i porady dotyczące przetwarzania danych osobowych nie są wiążącymi decyzjami. Organem decyzyjnym w takich sprawach jest Rada Ochrony Danych, do której Rzecznik Ochrony Danych może wnosić sprawy dotyczące sytuacji, w których administrator danych nie zastosował się do jego zaleceń. Rzecznik Ochrony Danych może również zarządzić w danej sprawie uiszczenie opłaty.

Ponadto Rzecznik Ochrony Danych podejmuje decyzje dotyczące wykonywania praw osób, których dane dotyczą. W dużym stopniu zgodność z ustawą o danych osobowych jest zapewniona poprzez umożliwienie osobom, których dane dotyczą, weryfikacji rodzaju zgromadzonych i przechowywanych danych, a w razie konieczności zwrócenia się do Rzecznika Ochrony Danych o zbadanie wszelkich domniemanych naruszeń. W ten sposób osoba, której dane dotyczą, może sprawdzić, czy dane w rejestrze są prawidłowe. Decyzje Rzecznika Ochrony Danych w kwestiach prawa do weryfikacji i poprawienia danych osobowych są wiążące i można się od nich odwołać.

Biuro Rzecznika Ochrony Danych

Adres pocztowy: PL 315, 00181 Helsinki

Ulica: Albertinkatu 25A, 3. piętro

Strona internetowa: <http://www.tietosuoja.fi/fi/>

Telefon: 010 36 66700

Faks: 010 36 66735

E-mail: [✉ tietosuoja@om.fi](mailto:tietosuoja@om.fi)

Inne

Pomoc prawna

Celem pomocy prawnej jest zapewnienie osobom fizycznym możliwości uzyskania profesjonalnej pomocy prawnej finansowanej w całości lub w części z budżetu państwa. Pomoc prawna obejmuje wszelkie kwestie prawne. Jednakże pomoc prawna nie jest zwykle przyznawana, jeżeli wnioskodawca posiada ubezpieczenie ochrony prawnej pokrywające koszty związane z daną sprawą. W postępowaniu karnym oskarżony ma w pewnych okolicznościach prawo do obrońcy publicznego finansowanego przez państwo, bez względu na sytuację finansową, w której się znajduje. Ofierze poważnych przestępstw z użyciem przemocy lub przestępstw na tle seksualnym może zostać przydzielony pełnomocnik procesowy na koszt państwa, bez względu na sytuację finansową, w której osoba ta się znajduje. Pomoc prawna nie jest dostępna dla przedsiębiorstw lub spółek. W sprawach toczących się za granicą pomoc prawna obejmuje koszty porad prawnych.

W postępowaniach sądowych pomoc prawna jest świadczona przez publicznych doradców ds. pomocy prawnej, adwokatów i innych prawników. W innych sprawach pomoc prawna jest udzielana przez publicznych doradców ds. pomocy prawnej, którzy pracują w państwowych biurach pomocy prawnej. Biura te znajdują się zwykle na obszarze tych samych gmin, które podlegają sądowi rejonowemu. Dane kontaktowe do państwowych biur pomocy prawnej można znaleźć na stronie: [✉ https://oikeus.fi/fi/index/ytteystiedot.html](https://oikeus.fi/fi/index/ytteystiedot.html).

Centrum Doradztwa dla Uchodźców (Pakolaisneuvonta)

Centrum Doradztwa dla Uchodźców jest organizacją pozarządową udzielającą pomocy prawnej i porad osobom ubiegającym się o azyl, uchodźcom i innym obcokrajowcom w Finlandii. Centrum działa również na rzecz poprawy sytuacji osób ubiegających się o azyl, uchodźców i innych imigrantów w Finlandii. Centrum prowadzi działalność zgodnie z polityką Unii Europejskiej dotyczącą azylu i uchodźców.

Strona internetowa: [✉ http://www.pakolaisneuvonta.fi/](http://www.pakolaisneuvonta.fi/)

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie

zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 30/06/2019